

أَهْمُ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُلْخِيًّا وَرَحِمْتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ
وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
ثَلَاثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ أَعْطَى بِي ثُمَّ عَدَرَ ،
وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ كَمَنَّهُ ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا فَاسْتَوْفَى
مِنْهُ وَلَمْ يُعْطِهِ أَجْرَهُ.

TİCARET HAYATININ BEREKETİ: İŞ AHLAKI Muhterem Müslümanlar!

İnsanoğlu, kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin nafakasını temin etmek için rızkını arar. Bu gayeyle her bir insan, Yüce Rabbimizin koyduğu sünnetullâha uygun olarak farklı işler yapar. Kimi işçi, kimi işveren, kimi memur, kimi de amir olarak çalışır. Dünya hayatındaki bu zorunlu görev paylaşımında nice hikmetler vardır. Nitekim Yüce Allah, “Rabbinin rahmetini onlar mı bölüştürüyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık. Birbirlerine iş gördürmeleri için kimini ötekine derecelerle üstün kıldık. Rabbinin rahmeti onların biriktirdikleri şeylerden daha hayırlıdır”¹ buyurmaktadır.

Aziz Müminler!

Maddî durumu, makam ve vazifesi ne olursa olsun, insanlar bir tarağın dişleri gibi eşittir. Kul olarak hiç kimsenin diğerinden bir ayrıcalığı veya üstünlüğü yoktur. İş hayatındaki ast-üst ilişkisi Cenâb-ı Hakkın katında insana özel bir konum kazandırmaz. Allah’ın huzurunda insanı değerli kılan ancak imanı, ibadeti, ahlakı ve takvasıdır. Peygamberimiz (s.a.s) bir hadis-i şeriflerinde bizleri şöyle uyarmaktadır: “Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz, ancak kalplerinize ve amellerinize bakar.”²

Kıymetli Müslümanlar!

Bir kimseye iş temin etmek, rızkını helal yoldan kazanmasına ve ailesini geçindirmesine yardımcı olmak büyük iyiliktir. Ancak bu aynı zamanda karşılıklı hak ve sorumlulukları da beraberinde getirir. Bu sorumluluklara riayet edilip karşılıklı haklar gözetildiğinde hem Allah’ın rızası kazanılacak hem de toplum barış ve refah içinde yaşayacaktır.

Resûlullah (s.a.s), işçi ile işveren, amir ile memur arasındaki bağı “kardeşlik ilişkisi” olarak vasıflandırmıştır. Kardeşler arasındaki ilişkide ise sevgi ve saygı, şefkat ve merhamet, dayanışma ve yardımlaşma esastır.

Allah Resûlü’nün uyarılarını dikkate alan bir işveren, işçisinin haklarını gözetir. Ona huzurlu bir iş ortamı sağlar. İbadet ve dinlenme gibi ihtiyaçları için gerekli imkânları sunar. Hak ettiği ücreti vaktinde öder. Takatinin üzerinde işler yükleyerek onu yıpratmaz. Sağlığını ve hayatını tehlikeye atmaz. İş güvenliğine yönelik bütün tedbirleri alır. İşçisini emanet olarak görür ve onun hakkında Allah’a karşı sorumlu olduğunu bilerek hareket eder. İşçisiyle kardeşçe, insaflı, sıcak ve samimi bir ilişki kurar. Sosyal haklardan mahrum, mağdur ve kayıtsız işçi çalıştırmaz.

Muhterem Müminler!

İş hayatının işçiye de yüklediği sorumluluklar vardır. Mümin, Peygamberimizin tavsiyesine uygun olarak işini sağlam yapar. Çalıştığı mekânı, eşya ve malzemeleri kendi malı gibi korur. İşyerinin imkânlarını şahsi ihtiyaçları için kullanmaz. Verimli ve kaliteli bir iş çıkarmadığında bunun haksız kazanç elde etmesine sebep olacağını bilir.

Kamu görevi yürüten kimse de bu hizmeti milletimizin bir emaneti olarak görmelidir. Her hayırlı işin sevabı olduğu gibi, her ihmal ve hatanın da kul ve kamu hakkı doğuracağını asla unutmamalıdır.

Aziz Müslümanlar!

Yüce Rabbimiz Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurmaktadır: “Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz ona şah damarından daha yakınız. Üstelik biri insanın sağ tarafında, biri sol tarafında oturmuş iki melek de onun yaptıklarını yazmaktadır.”³

Rabbimizin bu uyarısı gereği, hayatımızın her alanında olduğu gibi, iş dünyamızda da kulluk bilincine ihtiyacımız vardır. Hepimiz helalinden üretip helal yoldan kazanmaya gayret edelim. Sanat ve zanaat erbabı olarak çırağımıza, kalfamıza, ustamıza sadece meslek öğretmekle kalmayalım. Aynı zamanda erdemi, dürüstlüğü, sadakati, alın terinin ve helal kazancın değerini de öğretilim. Tevazu ve güzel ahlak aşılayalım. Böylece İslâm kardeşliğini ve nebevî hikmete dayalı iş ahlakını nesillerimize aktarmış olalım.

Hutbemi bir kutsî hadis ile bitiriyorum: “Yüce Allah şöyle buyurur: ‘Kıyamet gününde karşısına bir hasım olarak dikileceğim üç çeşit insan vardır: Bunların birincisi, benim ismini kullanarak söz verip sözünde durmayan kimse, diğeri hür bir insanı köle diye satıp parasını yiyen kimse, üçüncüsü ise bir işçiyi istihdam edip ondan verim aldığı halde ücretini vermeyen kimsedir.’”⁴

¹ Zuhurf, 43/32.

² Müslim, Birr, 34.

³ Kâf, 50/16-17.

⁴ Buhârî, İcâre, 10.